

Handläggare
Annika Andersson
Telefon: 0850812192

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
22 september 2022

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation i Stockholms stad

Yttrande på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2022/784

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som yttrande på remissen.

Sammanfattning

Socialnämnden föreslår reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden rörande våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser socialtjänsten ska erbjuda. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning åt handläggare och chefer i det praktiska arbetet.

De reviderade riktlinjerna har breddat målgruppen och utvecklar handläggningen av ärenden rörande våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation.

Förvaltningen är positiv till revidering av riktlinjerna som kommer ge stöd och vägledning i det praktiska arbetet med att tolka lagstiftningen i arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation. Förvaltningen har inga förslag på ändringar i riktlinjerna.

Bakgrund

De riktlinjer som nu gäller för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld antogs i kommunfullmäktige våren 2014. Efter det har arbetet mot våldsförbrytningarna förändrats väsentligt och nya föreskrifter och allmänna råd på området samt ny lagstiftning har tillkommit. Stadsdelsnämnderna har renodlat arbetet mot våld och kommunfullmäktige antog Stockholms stads nya program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025 i juni 2021. Utvecklingen inom området gör att socialnämnden bedömt att riktlinjerna för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld behöver revideras.

Kommunstyrelsen har bitt Södermalms stadsdelsnämnd tillsammans med Bromma, Farsta, Hägersten-Älvsjö, Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder samt stadsledningskontoret och utbildningsnämnden att yttra sig kring en remiss gällande reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation.

Ärendet

Socialnämnden har tagit fram stadsövergripande riktlinjer som vänder sig till handläggare och chefer som handlägger ärenden rörande våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser socialtjänsten ska erbjuda. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i det praktiska arbetet med att tolka lagstiftningen vid individuell behovsbedömning.

De föreslagna riktlinjerna har utökats inom flera områden, bland annat på grund av förändrad lagstiftning. Några avsnitt har utökats väsentligt och några områden har tillkommit som inte finns med i nuvarande riktlinjer. Nedan redovisas kortfattat de förslag där riktlinjerna utökats eller tillkommit i störst omfattning. Därefter följer en sammanfattning av den jämställdhetsanalys socialnämnden genomfört. Vidare redovisas socialnämndens analys av barnrättsperspektivet kortfattat.

Riktlinjernas målgrupper

Målgruppen har breddats med ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation.

Allmänna utgångspunkter

Allmänna utgångspunkter för handläggningen har tillkommit. Dessa handlar bland annat om minoritetsspråk, HBTQI-personer, våldsbejakande extremism och jämställdhet.

Handläggning

De delar som berör handläggning har utvidgats och omfattar fler delar av handläggningen. Detta gäller bland annat för handläggning av ärenden som rör våldsutövare.

Barnrättsperspektiv och skolgång för barn i skyddat boende

Skrivningar om barnrättsperspektivet har utökats och ett avsnitt om skolgång för barn i skyddat boende har tillkommit. Utöver detta har mindre ändringar gjorts i riktlinjerna.

Jämställdhetsanalys

Sammanfattningsvis konstaterar socialnämnden i sin jämställdhetsanalys att våld i de former som riktlinjerna omfattar i mycket stor utsträckning utförs av män mot flickor och kvinnor. Samtidigt är lagstiftningen som socialtjänsten ska följa könsneutral i den meningen att stöd ska ges till brottsoffer, oberoende av kön, även om flickor och kvinnor som blivit utsatta av närstående särskilt ska beaktas.¹ Myndighetsutövningen i ärenden som rör våld i dessa former är därför ett viktigt jämställdhetsarbete på strukturell nivå, samtidigt som bedömningar och beslut utgår ifrån individens behov.

Barnrättsperspektiv

Riktlinjerna avser vuxenärenden och berör därmed inte barn direkt. Socialnämnden lyfter dock att vuxna som utsätts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation ofta är föräldrar. Det är därför viktigt utifrån barnperspektivet att handläggning går rätt till och att våldsutsatta får det stöd och skydd de har behov av, och rätt till, liksom att våldsutövare får stöd i att förändra sitt beteende.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 12 september och i rådet för funktionshindersfrågor den 13 september 2022.

¹ kap. 11§ socialtjänstlagen

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till revidering av riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation i Stockholms stad. Förslaget är väl genomarbetat och inkluderar fler målgrupper än tidigare riktlinjer. De vidareutvecklar handlägningsprocessen bland annat genom att lyfta arbetet mot våldsutövare. Vidare är barnrättsperspektivet i riktlinjerna mycket välkommet. Sedan tidigare lyfter riktlinjerna det faktum att våldsutsatta personer med funktionsnedsättning lever i dubbel utsatthet, något förvaltningen ser som en viktig aspekt. Förvaltningen har inga förslag på ändringar i riktlinjerna.

Förvaltningen har ett aktivt arbete för att stötta våldsutsatta. Boende på Södermalm kan få stöd och hjälp av Relationsvårdscentrum Innerstan om hen utsätts för våld, är orolig för någon annan eller utsätter den hen lever med för våld. Relationsvårdscentrum ger stöd och hjälp till den som känner sig rädd eller hotad, utsätter andra för våld, är i behov av skyddat boende eller är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen samarbetar också med lokalpolisområde Södermalm i projektet IGOR för att erbjuda enskilda stöd. IGOR har som mål att nå fler våldsutövare och våldsutsatta för att kunna erbjuda stöd, skydd och behandling. Anmälningar och ansökningar som rör enskilda i behov av stöd handläggs av sociala avdelningens Relationsvårdsteam. Teamet kan bevilja insatser så som samtalskontakt och skyddat boende efter utredning. De reviderade riktlinjer som socialnämnden föreslår kommer ge förvaltningen gott stöd i att ytterligare kvalitetssäkra och utveckla arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation på Södermalm.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation.
2. Bilaga - Förslag riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer m.m.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2022-09-01
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2022-09-01